

BAKIŞ

Küresel ekonominin giderek çok uluslu dev şirketler, ulus devlet ve ulusüstü bloklar arasında mücadeleye dönüştüğünü izliyoruz. Otuzyedibin uluslararası şirket ve bunların yabancı ülkeleri ahtapot kolları gibi saran 170.000 bağlı şirketi bugün dünya ekonomisine egemen görünüyor.

Sermayenin dolaşımının önündeki engeller kaldırılıyor. Son yirmi yılda ortaya çıkan küresel para çoğu kimseyi şaşırttı. Belli bir mekanı olmayan denetçilerin görüş alanı dışında kalan bu para, vergi cennetlerinin hazinelerin müfettişlerin arasından yılan gibi kayıp giderek hiç bir ulusa devlete hesap vermiyor.

Özelleştirme devletin ulusal ekonomi üzerindeki kontrolünü azaltırken aynı anda yabancı küresel mali sermayenin giriş ve çıkışlarını kolaylaştırdığı hatta borçlanma gereksinimi yüzünden tercih ettiği için devletin politikalarını küresel sermayenin gereksinimine göre şekillendirmeye zorlar, devletin global mali sermaye karşısındaki bağımsızlığını azaltır. Bu durumda devletin elindeki ekonomi politika araçları büyük ölçüde daralmaktadır.

Özelleşmenin etkisi ile kontrolsüz kalan sermaye kar peşinde koşarken örneğin 5 Nisan krizine yol açabiliyor. Sonuç yüzbinlerce işsiz, umutsuz insan, devletin mali yapısının bozulması, devletle çalışan kurum kuruluş ve kişilerin büyük sorun yaşamaları. İşte bu noktada aldığı ilacın parasını ödeyemeyen kamu kurumlarının ortaya çıkması; verdiği söze attığı imzaya sadık kalamayan sağlık hizmeti verene değil, para veren ve istediği faizi alan rant kesimine hizmet eden devlet yapısı.

Son sekiz on yıldır yaşamın hemen her alanında özelleştirme eğilimi ağırlıklı olarak yer alıyor. Devletin kaynak kullanımındaki savurganlık, verimliliği sağlayamaması hizmet sektöründeki ağırlıklı konumunu özel sektöre terk etmesi tezi işleniyor. Sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi önerisi de bu çerçevede gündeme geliyor.

Uluslarüstü ilaç sermayesinin karlılığının önündeki engellerin kaldırılması patent kararlarının çıkarılmasıyla olanaklı kılınıyor. Patent kararları çıkmalıydı, GATT ve Uruguay Nihai Senedini imzaladık diyenleri duyar gibiyim. Zamanında her türlü bilgi transferini yapanlar hatta çalıp çırpanlar bu gün güçleri olduğu için bize tüm kapıları kapıyorlar.

İlaç araştırmalarında giderek daha az sayıda ürünün ortaya çıkarılması patentli ürünlerden daha fazla yararlanmayı zorunlu kılıyor. Uluslararası sermaye, OTC (Banko üstü ilaçlar) ile patent süresi dolmuş ürünlerin karlılığının düşmesini önlemeye, ürünün ömrünün uzamasını sağlamak amacına yöneliyor. Bu durum dünyada bireyin hakları , bireyin kendi kendine tedavi olma özgürlüğü yaklaşımı ve yeni dünya düzeni sloganları ile çakışıyor.

Daha önce reçeteli satılan ilaçları reçetesiz hale getirip kişinin kendi kendine tedavi hakkı ile sloganlaştırır , radyo ve TV’de reklamla bilgilendirme hakkı sağlanır, fiyatları serbestçe saptanırsa uluslarüstü ilaç sermayesi karını maksimize eder.

Global ekonominin acımasız davrandığı ahlaki değerleri alt üst ettiği , sınırlı kaynakların sınırsız gereksinimlere yanıt vermediği ya da insanların paylaşımında cimri davrandığı , doyumsuz olduğu ortamlarda toplumun diğer kesimlerinde olduğu gibi bazı eczacılar mesleki değerlerini çiğneyerek mesleğini meslektaşını düşünmeden sorumsuzca hareket etmeye yöneliyor. Diğer bir anlatımla bazı eczacılar sağlık alanının çalışanları olarak birbirlerini ortaklar görmeleri yerine rakip görerek ekonomik yarış içine girip mesleklerini yıpratıyorlar.

Toplum içinde yaşayan birer insan olarak gerek kendimizle gerekse yaşadığımız çevreyle sorunlarımız olmuştur, olacaktır. İnsanın en yüce duygusu olan sevgi birçok sorunun vazgeçilmez anahtarıdır. İnsanları bir arada tutan en önemli etken karşılıklı yardımlaşma ve dayanışma gereksinimidir. Ancak sevginin karışmadığı, paylaşılmadığı insan ilişkileri ve toplum ilişkileri çıkar ilişkileri olmaktan öteye gitmediği gibi birçok sorunun da başlangıcı olarak ortaya çıkmaktadır.

Daha iyi bir dünyada yaşamak ve gelecek nesillere bizimkinden çok daha iyi bir dünya bırakmak istiyorsak bilgilerimizi yinelemeli, yenilemeli, tekrardan üretmeli, paylaşmalı, arkasına örgütlerimizi koymalı; sevgi ve bilgi dünyamızın kapılarını sonuna kadar açık tutmalıyız.

Ecz.Mehmet DOMAÇ

Başkan